

TRIBUNAL DE PRIMERA INSTANCIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SUD PRVNÍHO STUPNĚ EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
GERICHT ERSTER INSTANZ DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE ESIMESE ASTME KOHUS
ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF FIRST INSTANCE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
TRIBUNAL DE PREMIÈRE INSTANCE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT CHÉADCHÉIME NA GCOMHPHO BAL EORPACH
TRIBUNALE DI PRIMO GRADO DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU PIRMĀS INSTANCES TIESA

EUROPOS BENDRIŲ PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS
EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK ELŐFOKÚ BÍRÓSÁGA
IL-QORT TAL-PRIMĪSTANZA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
GERECHT VAN EERSTE AANLEG VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
SĄD PIERWSZEJ INSTANCIJ WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE PRIMEIRA INSTÂNCIA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
SÚD PRVÉHO STUPŇA EURÓPSKÝCH SPOLEČENSTEV
SODIŠČE PRVE STOPNJE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS FÖRSTAINSTANSRÄTT

Kontakty z Mediami i Informacja

KOMUNIKAT PRASOWY nr 79/05

21 września 2005 r.

Wyroki Sądu Pierwszej Instancji w sprawach T-306/01 i T-315/01

*Ahmed Ali Yusuf i Al Barakaat International Foundation oraz
Yassin Abdullah Kadi / Rada Unii Europejskiej i Komisja Wspólnot Europejskich*

PIERWSZE WYROKI SĄDU PIERWSZEJ INSTANCIJ DOTYCZĄCE AKTÓW PRAWNYCH WYDANYCH W RAMACH WALKI Z TERRORYZMEM

Wspólnota Europejska posiada kompetencje do zamrożenia funduszy osób fizycznych w ramach walki z międzynarodowym terroryzmem. Ponieważ środki te są wymagane przez Radę Bezpieczeństwa ONZ, w znacznej mierze nie podlegają one kontroli sądowej. Nie naruszają one powszechnie uznanych podstawowych praw człowieka.

Zgodnie z Kartą Narodów Zjednoczonych Rada Bezpieczeństwa jest zobowiązana do utrzymywania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa. Członkowie ONZ mają obowiązek wykonywania jej decyzji bezpośrednio i za pośrednictwem organizacji międzynarodowych, do których należą.

Zarówno przed, jak i po zamachach terrorystycznych z dnia 11 września 2001 r. Rada Bezpieczeństwa przyjęła kilka rezolucji dotyczących Talibów, Osamy bin Ladena, sieci Al-Kaida oraz powiązanych z nimi osób i podmiotów. Wszystkie państwa członkowskie ONZ zostały wezwane do zamrożenia funduszy i innych środków finansowych znajdujących się pod bezpośrednią lub pośrednią kontrolą tych osób i podmiotów. Komitet ds. sankcji jest odpowiedzialny za identyfikowanie tych osób i środków finansowych, które mają zostać zamrożone, jak również za rozpatrywanie wniosków o wyłączenia.

Rezolucje te zostały wykonane we Wspólnocie rozporządzeniami Rady¹ nakazującymi zamrożenie funduszy tych osób i podmiotów. Wspomniane osoby i podmioty umieszczono w wykazie załączanym do poszczególnych rozporządzeń, który jest systematycznie nowelizowany przez Komisję na podstawie aktualizacji dokonywanych przez Komitet

¹ Obecnie rozporządzenie Rady (WE) nr 881/2002 z dnia 27 maja 2002 r. wprowadzające niektóre szczególne środki ograniczające skierowane przeciwko niektórym osobom i podmiotom związanym z Osamą bin Ladenem, siecią Al-Kaida i Talibami i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 467/2001 (Dz.U. L 139, str. 9).

ds. sankcji². Odstępstwa od zamrożenia funduszy mogą zostać przyznane przez państwa z przyczyn humanitarnych.

Kilka z wymienionych osób i podmiotów złożyło do Sądu Pierwszej Instancji skargi o stwierdzenie nieważności tych rozporządzeń³. Sąd wydaje dziś pierwsze dwa wyroki w tych sprawach.

Kompetencje Rady do nakładania sankcji gospodarczych na osoby fizyczne

Traktat WE⁴ upoważnia Radę do nakładania sankcji gospodarczych i finansowych na państwa trzecie, jeżeli przewiduje to wspólne stanowisko przyjęte przez Unię Europejską w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (WPZiB).

Sąd orzekł, że w ramach walki z międzynarodowym terroryzmem Rada, na podobnych zasadach⁵, ma również kompetencje do nałożenia na osoby fizyczne sankcji gospodarczych i finansowych tego rodzaju, jak zamrożenie funduszy.

Pierwszeństwo prawa ONZ przed prawem wspólnotowym

Sąd stwierdził, że zgodnie z prawem międzynarodowym obowiązki Państw Członkowskich ONZ wynikające z Karty Narodów Zjednoczonych mają pierwszeństwo przed wszelkimi innymi obowiązkami, włączając w to obowiązki wynikające z europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz z Traktatu WE. Zasada pierwszeństwa obejmuje również decyzje Rady Bezpieczeństwa.

Pomimo, że Wspólnota nie jest członkiem ONZ, należy uznać, iż również jest związana obowiązkami wynikającymi z Karty Narodów Zjednoczonych w ten sam sposób, jak jej Państwa Członkowskie, na podstawie samego Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. Po pierwsze, Wspólnota nie może naruszać obowiązków ciążących na jej Państwach Członkowskich na podstawie Karty, ani utrudniać ich wykonywania. Po drugie, Wspólnota jest zobowiązana do ustanowienia wszelkich przepisów niezbędnych do umożliwienia jej Państwom Członkowskim dostosowania się do tych obowiązków.

Zakres kontroli zgodności z prawem sprawowanej w takim przypadku przez Sąd

Sąd zaznaczył, że zaskarżone rozporządzenie ogranicza się do wykonania na szczeblu Wspólnoty decyzji Rady Bezpieczeństwa. Jakkolwiek wewnętrzna kontrola legalności tego rozporządzenia pociągałaby więc ze sobą przeprowadzenie przez Sąd w sposób pośredni kontroli legalności wspomnianych decyzji. Biorąc pod uwagę wyżej przedstawioną zasadę pierwszeństwa, wspomniane decyzje z zasady nie podlegają kontroli sądowej sprawowanej przez Sąd, który nie jest uprawniony do kwestionowania, chociażby pośrednio, ich zgodności z prawem wspólnotowym lub prawami podstawowymi uznanymi przez wspólnotowy porządek prawny. Przeciwnie, Sąd jest zobowiązany w miarę możliwości do interpretowania i stosowania tego prawa w sposób zgodny z obowiązkami Państw Członkowskich wynikającymi z Karty Narodów Zjednoczonych.

² Zob. ostatnio rozporządzenie Komisji (WE) nr 1378/2005 z dnia 22 sierpnia 2005 r. zmieniające po raz pięćdziesiąty drugi rozporządzenie nr 881/2002 (Dz.U. L 219, str. 27).

³ Druga grupa spraw, będących w toku, dotyczy restrykcji zastosowanych przez Wspólnotę przeciwko osobom i podmiotom zaangażowanym w działalność terrorystyczną, lecz niezwiązanych z Osamą bin Ladenem, Al-Kaidą i Talibami oraz niewskazanych w sposób szczególny przez Radę Bezpieczeństwa.

⁴ Artykuły 301 TWE i 60 TWE.

⁵ Na podstawie art. 301 TWE i 60 TWE w związku z art. 308 TWE.

Sąd jest jednak uprawniony do sprawowania kontroli zgodności zaskarżonego rozporządzenia oraz, w sposób pośredni, zgodności decyzji Rady Bezpieczeństwa, które wspomniane rozporządzenie wykonuje, z nadrzędnymi zasadami powszechnego prawa międzynarodowego stanowiącymi *ius cogens*, rozumiane jako bezwzględne normy prawa międzynarodowego, od których nie przysługują odstępstwa ani Państwom Członkowskim ONZ, ani jej organom. Należą do nich w szczególności normy imperatywne mające na celu powszechną ochronę podstawowych praw człowieka.

Prawa podstawowe skarżących chronione normami *ius cogens*

Sąd stwierdził, że przewidziane w zaskarżonym rozporządzeniu zamrożenie funduszy nie narusza przysługujących skarżącym praw podstawowych, chronionych normami *ius cogens*. Zaskarżone rozporządzenie wyraźnie przewiduje bowiem możliwość dokonania odstępstw na wniosek zainteresowanych, w celu udostępnienia im niezbędnych funduszy na podstawowe wydatki. Ani celem, ani konsekwencją wspomnianych środków nie jest poddanie skarżących nieludzkiemu czy poniżającemu traktowaniu.

Skarżący nie zostali również arbitralnie pozbawieni prawa do własności w zakresie, w jakim prawo to pozostaje pod ochroną *ius cogens*. Zamrożenie funduszy jest bowiem formą zasadnie prowadzonej przez Narody Zjednoczone walki z międzynarodowym terroryzmem oraz jest środkiem zapobiegawczym, który w odróżnieniu od konfiskaty mienia nie narusza istoty prawa własności zainteresowanych względem ich aktywów finansowych, lecz dotyczy wyłącznie dysponowania nimi. Ponadto, rezolucje Rady Bezpieczeństwa przewidują procedurę okresowej oceny ogólnego systemu sankcji oraz procedurę umożliwiającą zainteresowanym przedstawienie ich sprawy, za pośrednictwem państwa, którego posiadają obywatelstwo, Komitetowi ds. sankcji w celu ponownego rozpatrzenia.

W odniesieniu do prawa do obrony Sąd stwierdził, że żadna norma *ius cogens* nie przewiduje wymogu osobistego wysłuchania zainteresowanych przez Komitet ds. sankcji. W odniesieniu do środka zapobiegawczego ograniczającego dysponowanie mieniem, również względy poszanowania praw podstawowych nie wymagają podania do wiadomości skarżących okoliczności faktycznych i dowodów zebranych przeciwko nim, jeżeli Rada Bezpieczeństwa uzna, że sprzeciwiają się temu wyjątkowe względy bezpieczeństwa wspólnoty międzynarodowej. Sąd podkreślił jednak, że zainteresowani mogą w każdej chwili zwrócić się do Komitetu ds. sankcji, za pośrednictwem organów krajowych, w celu skreślenia ich z wykazu osób objętych sankcjami⁶.

Sąd stwierdził, że instytucje wspólnotowe także nie były zobowiązane do wysłuchania zainteresowanych, ponieważ nie miały one uprawnień dyskrecjonalnych przy wykonywaniu sankcji nałożonych przez Radę Bezpieczeństwa.

W odniesieniu do prawa do skutecznej ochrony sądowej Sąd zaznaczył, że w ramach skargi wniesionej przez skarżących sprawuje on pełną kontrolę zgodności z prawem zaskarżonego rozporządzenia pod względem poszanowania przez instytucje wspólnotowe norm kompetencyjnych, zasad praworządności oraz istotnych wymogów proceduralnych, dotyczących podjętego przez nie działania. Sąd sprawuje również kontrolę zgodności z prawem rozporządzenia, w szczególności pod kątem jego zgodności z przepisami materialnymi i proceduralnymi, wewnętrznej spójności oraz proporcjonalności w stosunku do

⁶ W niniejszym przypadku procedura ponownego rozpatrzenia doprowadziła do odblokowania funduszy dwóch osób, A. Adena i A. A. Aliego, którzy w konsekwencji wycofali skargi wniesione do Sądu.

rezolucji Rady Bezpieczeństwa. Sąd sprawuje również kontrolę zgodności rozporządzenia, a pośrednio - kontrolę zgodności rezolucji Rady Bezpieczeństwa, z normami *ius cogens*.

Natomiast do Sądu nie należy sprawowanie pośredniej kontroli zgodności rezolucji Rady Bezpieczeństwa z prawami podstawowymi chronionymi przez wspólnotowy porządek prawny, stwierdzanie braku błędów w ocenie faktów i dowodów zebranych przez Radę Bezpieczeństwa na poparcie przyjętych środków, ani pośrednia kontrola stosowności i proporcjonalności tych środków. W związku z tym oraz w braku międzynarodowego sądu zobowiązanego do orzekania w przedmiocie skarg na decyzje Komitetu ds. sankcji, skarżącym nie przysługuje żaden środek prawny.

Jednakże ów brak ochrony sądowej skarżących nie jest jako taki sprzeczny z *ius cogens*. Sąd podkreślił, że prawo do sądu nie ma charakteru bezwzględnego. W niniejszym przypadku prawo to stoi w sprzeczności z immunitetem jurysdykcyjnym przysługującym Radzie Bezpieczeństwa. Interes skarżących w postaci rozstrzygnięcia ich sprawy przez sąd jest niewystarczający, aby przedkładać go ponad istotny interes ogólny polegający na utrzymaniu międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa w obliczu wyraźnie wskazanego przez Radę Bezpieczeństwa zagrożenia.

W konsekwencji Sąd oddalił skargi jako bezzasadne.

UWAGA: Odwołanie od wyroku Sądu Pierwszej Instancji, ograniczone do kwestii prawnych, może zostać wniesione do Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich w terminie dwóch miesięcy od doręczenia wyroku.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże w żaden sposób Sądu Pierwszej Instancji.

Dostępne wersje językowe: wszystkie

Pełny tekst wyroku znajduje się na stronie internetowej Trybunału

<http://curia.eu.int/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=pl>

Tekst jest z reguły dostępny od godz. 12.00 CET w dniu ogłoszenia.

W celu uzyskania dodatkowych informacji proszę skontaktować się z

Ireneuszem Kolowcą

Tel. (00352) 4303 2878 Faks (00352) 4303 2053